

**Svar på fråga 2025/26:108 av Fredrik Lundh Sammeli (S)
WHO:s varning om avveckling av det svenska alkoholmonopolet**

Fredrik Lundh Sammeli har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att de varningar som WHO nu riktar mot Sverige inte blir verklighet och för att värna alkoholmonopolet som en grundläggande del av den svenska folkhälsopolitiken.

Regeringen bedömer att det är möjligt att tillåta en småskalig gårdsförsäljning samtidigt som detaljhandelsmonopolet värnas. En förutsättning är de begränsningar som har införts i syfte att säkerställa att försäljningen sker i begränsad omfattning och att det är besöket snarare än försäljningen som står i centrum. På så vis knyts försäljningen tydligt till besöksnäring och lokal produktion och utgör inte ett alternativ till den detaljhandel som Systembolaget bedriver.

Även krav som innebär begränsningar av hur mycket som får säljas till en kund per köptillfälle och under vilka tider som gårdsförsäljning får bedrivas begränsar tillgängligheten och

säkerställer därmed ett fortsatt högt skydd för folkhälsan. De krav som ställs på aktörerna för att få gårdsförsäljningstillstånd och de krav som kringgärdar verksamheten innebär att ett omfattande skydd för folkhälsan kan upprätthållas. Ytterligare en förutsättning är ett välfungerande tillsynssystem som kan säkerställa att alkohollagens regler följs.

Vidare är regleringen tidsbegränsad och en utvärdering av reformen ska genomföras för att bedöma bl.a. gårdsförsäljningens omfattning, dess effekter för besöksnäring och eventuell påverkan på folkhälsan.

Stockholm den 29 oktober 2025

Elisabet Lann